

2004
Nr9

VAHETI

JOONISTA
PANGAKAART

VANAEMA
PINGINAABRIKS

POISTE JA
TÜDRUKUTE
TUNNIPLAAN

JA
TEMA SÕPRADE
LAULUD

PALJU ÕNNE,
EDGAR
VALTER!

Head algavat Kooliteed!

September on käes. Kindlasti on sinuga suve jooksul palju põnevaid asju juhtunud. Oled käinud näiteks mõnes toredas Eestimaa paigas või isegi välismaal? Õppinud selgeks ujumise, rulluiskudega või jalgrattaga sõitmise? No kindlasti oled sa vähemalt palju pikemaks kasvanud ja targemaks saanud. Just nii targaks, et alustada oma uut aastat lasteaias või koolis.

Koolimineku juurde kuuluvad ka kingitused. Selle Tähekesse, mida sa praegu käes hoiad, saavad endale kingiks kõik eesti lapsed, kes tänavu sügisel esimesse klassi lähevad. Seetõttu on ajakiri kooliteemaline. Täheke ajab juttu aabitsa autorite, kirjanik Leelo Tungla ja kunstnik Edgar Valteriga ning avaldab paar muhedat koolijuttu ning -luuletust.

Sa võid osaleda jutumulli mängus ja uue pangakaardi kavandi joonistamise võistlusel. Võid välja lõigata Krossu tunniplaani – kas siis poiste või tüdrukute oma. Ja kui tahad, võid meisterdada endale toreda raamatu Buratino ja tema sõprade lauludest.

Loodan väga, et sulle hakkab minu lugemine meeldima.

TÄHEKE

Mis on jutumulli mäng?

Jutumull on Tähekesse mäng, mis paneb proovile sinu naljasoone. Igal kuul avaldatakse Tähekeses üks pilt, millel kujutatud tegelase jutt on sinu välja mõelda. Iga kuu valitakse laste saadetud jutumulli tekstide seast välja ka parimad ja neile on auhinnad!

Kuidas jutumulli teha?

1. Vaata pilti ning mõtle, mida tegelane pildil öelda võiks.
2. Kirjuta tekst. Tekst peaks olema lühike.
3. Saada oma vastus e-maili teel taheke@perioodika.ee või posti teel aadressile Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn.

Ära unusta kirjale oma nime, vanust ning postiaadressi märkida. Kui võidad auhinna, võtame Sinuga ühendust.

Jutumull, jutumull

Juulikuus ilmunud Tähekeses küsisime, mida ütleb või laulab koorilaulja-tädi laululaval jäätist müüvale poisile. Aitäh kõigile, kes meie jutumulli-mängus osalesid! Võitjad saavad seekord auhinnaks kaks õige paksu raamatut „Guinness World Records 2004“ kirjastuselt Tänapäev. Seekord lähevad mõlemad auhinnad Tallinna lastele. Palume võitjatel toimetusega ühendust võtta telefonil 6463 697.

Võiduvastused

Tädi laulab:

„Kuule, sina, väike poisu, anna mulle jäätist ka. Kui sa jäätist mulle ei anna – raha ka siis ei saa!“
Marite Männi (8 a.),
Tallinn

Koorilaulja ütleb:

„Kas sul Kroonikat ka on?“
Paula Johanna Sillat (8 a.),
Tallinn

Uus jutumull

Mida ütleb koolilaps oma rantsale esimesel koolipäeval?

OOTAME SINU VASTUST 23. SEPTEMBRINI.

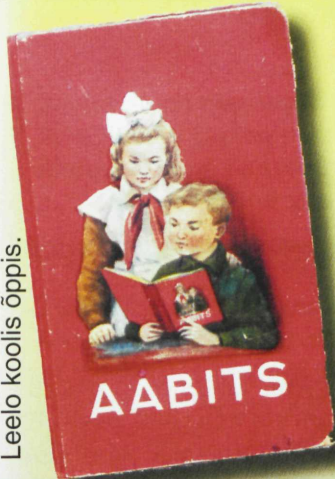
Parimad vastajad saavad auhinnaks kaks ilusate piltidega raamatut „Jakov ja seitse röövlit“. Raamatu autor on Madonna, kirjastas Varrak.

Joonistas HILLAR METS

Kuidas ma tegin aabitsat

Vana aja aabits, millest Leelo koolis õppis.

Oma esimesel koolipäeval saad sa kingiks aabitsa. Täheke uuris lastekirjanik Leelo Tunglalt, kuidas sellise raamatu tegemine käib.

Kui mina esimesse klassi läksin, siis alustati lugema õppimist hoopis teistsugusest aabitsast kui praegused. Minu aabitsa punakaanel olid vend ja õde, kes seltsis sedasama kooliraamatut uurisid, ja esilehekülgedele olid trükitud nõukogude riigimeeste pildid. See polnud üldse huvitav. Pildid olid värvilised ainult aabitsa esimeses otsas, tagapool olid nad mustvalged ja üsna igavad. Hiljem sain teada, et neid pilte polnudki joonistanud eesti kunstnikud – need olid aabitsa jaoks saadetud hoopiski Moskvast.

Jutud ja luuletused olid küll eestikeelsed. Aga ma oskasin lugeda juba ammu enne kooliminekut, seepärast meeldisid mulle aabitsas ainult pikemad lood ja luuletused. Olin väga pettunud, kui üks lehekülg algas teate-

Aabitsa autor Leelo Tungal oma tütarde Kirke ja Magdaleenaga.

ga: **ÕIE ÕMBLEB PÕLLE**, aga sellele järgnes: **ÕUN RIPUB ÕUNAPUUL**. Tegelikult olid need laused mõeldud õ-tähe õppimiseks, aga mina oleksin tahtnud, et Õiega põlle õmmeldes midagi põnevamat ka juhtuks!

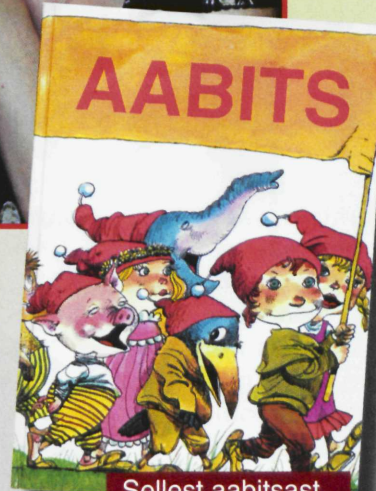
See õnnetu Õie oma põllega tuli mulle kohe meelde, kui hakkasin koos õpetaja Ene Hiiepuuga uut aabitsat tegema. Praegu see Aadama ja Anna aabits enam nii uus polegi: need lapsed, kes esimestena sellest õppima asusid, on nüüd juba seitsmenda klassi õpilased. Ja enne, kui seda raamatut kõigi koolide jaoks trükkima asuti, katsetasid aabitsajutte li-

saks õpetaja Enele mitu head õpetajat Tallinnas, Kundas ja Harjumaal. Nende tähelepanekud ja õpetused kulusid meile marjaks ära.

Mul oli väga hea meel, kui õpetaja Ene jäi nõusse sellega, et me ei lao oma aabitsasse ritta õ- või ö-tähega algavaid sõnu ja lauseid, vaid iga lehekülj jutustab ka mõne väikese loo – siis ei hakka lastel lugedes igav. Mõni õpetaja küll kartis, et äkki on õpilastel raske 33 uue tegelase nime selgeks saada. Aga enäe – enne, kui aabits läbi sai, tundsid lapsed kõiki Päka kooli õpilasi, alates Aadamast ja lõpetades Yvonne'iga!

Kõik need vahvad tegelased tiirlesid pool aastat meie ümber ja ootasid, millal kunstnik Edgar Valter neile näod ja kehad välja mõtleb. Onu Edgaril aitasid Päka kooli lapsed joonistada kindlasti pokud: aabitsapildid on nimelt kõik paberile pandud Võrumaal, Pokumaa naabruses. Aeg-ajalt vahetasime aabitsategelaste kohta kirju: näiteks tundis onu Edgar huvi selle vastu, kas madu Muia kannab oma miniseelikut põiki- või päripidi...

Eks nende Päka kooli lastega olnud tal tükk tegu – enamjagu neist on ju krutskeid täis, ja katsu sa ühte klassituppa istuma panna elevant ja lepatriinu, eesel ja seeneuss, pörsas ja bokser! Kuid õnneks on see klassitais lapsi juba seitse aastat omavahel sõbralikult läbi saanud! Saage teie ka, sõbrad!

Sellest aabitsast õpid lugema sina!

LEELO TUNGAL

veidi suuremate laste ajakirja

Hea Laps toimetaja

Foto: Priit Simson (Eesti Päevaleht)

Edgar Valter

Triibuliste pükstega Sipsik, sakris peaga Kunksmoor, igavene vigurvänt Kröll, täiesti erilised Nakstitrallid ja muidugi Eesti sooheinamaadest sündinud pokud – need kõik eesti lastele vägagi tuntud tegelased on üles joonistanud suurepärase eesti kunstnik EDGAR VALTER, kes septembris tähistab oma 75. juubelit. Palju õnne!

Kus te nii hästi joonistama õppisite?

Eks tuli ikka ise õppida. Leida häid eeskujusid, joonistada maha mõne hea pildi pealt. Et näha ja kogeda, kuidas üks korralik joonistus võiks sündida. Minu kauges nooruses oli kombeks kunstinäitustele välja panna pliiatsivisandeid, sullejoonistusi, akvarellieskiise, raamatuilustratsioone, karikatuure... Mida paremat veel soovida! Nii ma liikusin pildi juurest pildi juurde, vaatasin ja vaatasin... Siis hakkasin taskus väikest joonistusplokki ja pliiatseid kaasas kandma. Ja juba võis näha üht pisukest poisterahvast istumas kusagil pargipingil, staadioninurgas, loomaaias... Ma joonistasin pidevalt. Mulle meeldis. Ja ega see joonistamise komme pole mind praegugi päris maha jätnud, olgu siis tänaval või metsas.

mõte uitab kusagil oma rada... Või joonistasin ma sel ajal. Halvem oli see, et kippusin õpetajat või mõnda õpilast järele tegema. See tuli mul vist päris hästi välja, sest kõik puhkesid valjult naerma. Teadagi tuli mind siis nurka seisma panna. Aga et nurgas seista oli igavavõitu, siis matkisin vaikselt edasi. Olin üldse üks vaikne laps. Noh, edasi saadeti mind ukse taha, koridori seisma. Ja seal polnud üldse nii huvitav.

Edgar Valter, kas mäletate, kuidas ise kooli läksite?

Natuke mäletan. Mäletan, et tahtsin väga kooli minna. Lugemine-kirjutamine olid mul selged ja mida siis veel oodata! Tallinna Veereni koolis vaadati mind üle ja leiti, et olen väiksevõitu. Ja aasta noorem ka. Eks ema viis mu siis Endla tänava kooli. See oli väike puust majake ja sinna ma oma kasvu ja aastatega sobisin. Endla tänava kool oli poiste kool ja sealt algas siis minu napp haridustee.

Kas olite hea õpilane?

Oi, tont! Küll nüüd oleks hea võimalus natuke luisata! Aga vist ei ole mõtet. Niisiis tunnistan, et olin üsna vilets õppija. Eriti matemaatikaga olin hädas. Olen siiani. Ka keskendumisega oli raskusi. Õpetaja räägib midagi, minu

joonistab pokusid edasi

Olete teinud ka pildid aabitsale, mille järgi tänapäeva lapsed koolis õpivad. Kas teil oli selles aabitsas mõni lemmik?

Lemmik? Ei, selle peale pole ma küll tulnud, et Annat või Aadamat või põrsas Pampu või eesel liat või veel kedagi teistest aabitsategelastest paremaks pidada. Kõik nad on Leelo Tungla poolt toredaks kirjutatud, igaüks isemoodi.

Olete ise ka ühe aabitsa – „Pokuaabitsa“ autor. Kui vanad siis pokud on, et nad veel lugeda ei oska?

Oh, pokude juures vanus ei loe. Lihtsad ja pisut lapsemeelsed, nagu nad on. Ja kust need pokud oma metsalodus lugemist saanuksidki õppida. Ei läinud neil seda vajagi. Nojah, eks need pokud, kes Puuko juurde pidama jäid, õppisid kõik lugema. Vana Puuko õpetas tähed selgeks ja edasi läks juba imelihtsalt. Ega see nii võimatu olegi. Ma ise õppisin enam-vähem sedamoodi lugema. Ei mäleta, et mul olnuks mingit aabitsat. Aga lugeda tahtmine oli suur.

Kümme aastat pärast „Pokuraamatu“ ilmumist on teil kuuldavasti valmi-

mas ka järg. Millest räägivad „Pokulood?“

„Pokulugudes“ seletab Puuko pokudele lahti nii mõnegi loodusnähtuse või inimeste maailma asja. Just sedamoodi, nagu Puukole endale kõige õigem näib. Igatahes saavad pokud tüki targemaks ja Puukogi mõtleb üht-teist enda jaoks selgemaks. Kardan, et nendes Puuko suhtumistes suure maailma asjadesse on üsna palju mu enda suhtumisi sees. Paljud on arvanud, et eks see Puuko vana Valter ise olegi. Olen neile varem vastu vaieldnud. Aga nüüd jään vist ise ka seda pisut uskuma.

Mida tänasele õpilasele kooliteele kaasa soovida?

Head tujut, rõõmsat meelelaadi. Ja kanget tahtmist olla mingil valitud alal parem kui teised. Ja muidugi tahaks, et ikka veel loetaks häid raamatuid ja omandataks nii mõnigi võõrkeel.

ILONA MARTSON

Illustratsioonid: EDGAR VALTER

Seitsmeaastane Juku on esimest päeva koolis. Õpetaja ütleb: „Lapsed, koolitunnis peab istuma vaikselt. Kui midagi küsida tahate, tõstke käsi.“
Juku tõstab käe.

„Tahad sa midagi küsida, Juku?“
„Ei, ma tahan kontollida, kuidas süsteem töötab.“

Õpetaja räägib Jukule muinasjuttu: „Hansuke oli paha poiss ja kuri hunt sõi ta ära. Aga kui ta oleks hea poiss olnud, mis siis oleks juhtunud?“
Juku: „Hunt oleks ta ikkagi ära söönud, kuid see-eest suure mõnuga!“

Õpetaja palub: „Juku, joonista siia paberile tomat.“
Juku: „Ei joonista.“
„Miks?“
„Sa ehmatad ennast surnuks!“

Juku jääb tundi hiljaks.
„Mis juhtus?“ küsib õpetaja.
„Mulle tungis kallale püstoliga pätti!“
„Jumal küll! Mis ta tegi?“
„Ta võttis mu kodused ülesanded ära!“

Juku tuleb koolist koju.
„Noh, näita siis oma päevikut, pojuke,“ tahab isa.
„Tead, ma andsin oma päeviku Priidule. Ta tahtis oma vanemaid hirmutada.“

„Juku, kelleks sa tahad saada?“
„Rahaautomaadiks. Selliseks, kes võtab raha vastu ja ei tee ise mitte kui midagi.“

Juku on leidnud üles isa vana oktoobrilapsemärgi ja pärib:
„Isa, ütle, mis Pokemon see veel on?“

Juku tuleb märgade juustega elutuppa.
„See on tore,“ arvab ema, „et sa oma kuldkalakesest rõõmu tunned, kuid kas sa pead talle just igal õhtul head-ööd-musi andma?“

Õpetaja kaebab Juku vanematele: „Teie poeg joonistas pingile kärbse, ma püüdsin seda tappa ja lõin käe ära.“
„See pole midagi,“ ütleb Juku ema. „Eile tegi Juku vannituppa krokodilli – ma jooksin joonistatud uksest välja.“
„Oh, ka see pole midagi,“ teatab Juku isa. „Täna joonistas ta aiaplangule õletünni, me seisime naabriga kaks tundi järjekorras.“

Madli pinginaaber

Õpetaja tuli klassi.

“Tere!” ütles ta. “Mina olen teie klasi juhataja. Teeme nüüd nii, et te kõik tõusete kordamööda püsti ja ütlete oma nime.”

Esimesest pingist tõusis üles pisike ning kahvatu tüdruk.

“Mina olen Madli!” ütles ta hästi vaikse ja väriseva häälega.

“Tubli, Madli!” kiitis õpetaja. “Siin on sulle aabits. Palun järgmine!”

Nüüd tõusis püsti Madli pinginaaber.

“Mina olen Madli vanaema,” ütles ta. “Madli nii kangesti kardab võõras kohas olla. Kas ma tohin koos temaga koolis käia ja tema kõrval istuda?”

“Ma ei teagi kohe...” vangutas õpetaja pead. “Aga hea küll. Palun, see on teie aabits!”

“Aitäh!” tänas vanaema ja tegi kniksu.

Kui kõik olid aabitsad kätte saanud, algas tund.

“Mis täht see on?” küsis õpetaja ja joonistas tahvlile suure A.

Vanaema tõstis käe.

“See on A!” ütles ta.

“Väga õige!” kiitis õpetaja. “Andke oma päevik, vanaema, ma kirjutan sinna sisse viie!”

Vanaema rõõmustas ja ka Madli oli uhke, et tema pinginaaber on nii tark.

Nii hakkaski vanaema koolis käima. Ta oli väga hea õpilane. Eriti hästi oskas ta lugeda ja laulda. Laulmisõpetaja valis vanaema isegi laulukoori, sest vanaema laulis nii ilusa ja heleda häälega.

Matemaatikat vanaema nii hästi ei mõistnud, aga seda oskas jälle Madli ja ta aitas ka

vanaemal ülesandeid lahendada. Ja võimlemisest oli vanaema üldse vabastatud, sest ta oli ju pensionär.

Kui esimene veerand lõppes, sai vanaema tunnistuse, kus olid ainult viied. Täpselt samamoodi nagu Madlilgi. Kõik lapsed ütlesid õpetajale head aega ja lubasid pärast vaheaega tagasi tulla. Ainult vanaema oli kuidagi häbelik. Ta kutsus õpetaja kõrvale ja sosistas:

“Aga mina enam ei tule!”

“Miks siis?” imestas õpetaja.

“Madli on juba palju julgem,” seletas vanaema. “Ta käib nüüd hea meelega üksi koolis. Aga mina pean minema hoopis lasteaeda. Madli väike vend Mihkel kardab seal üksi magada.”

“Siis muidugi,” nõustus õpetaja. “Olge siis lasteaia tubli, vanaema! Me tuleme teid vaatama!”

“Tulge jah,” rõõmustas vanaema ja kinkis õpetajale vaarikakompveki.

KROSSU

Tervitus!

Mina olen Krossu – Hansapanga kuulus hoiupõrsas. Võib-olla on sul kodus olemas minukujuline hoiukassa. Paljudes koolides on seinal ka minunimeline kell. Või oled sa söönud minunimelist jäätist? Ui, mina küll jäätist ei söö! Mina söön hoopis raha, sest olen ju hoiupõrsas.

Minu selja peal on kitsas pilu, kust saab sente sisse susata. Ja kui ma olen kõhu täis söönud, siis võid mu viia koos isa ja ema-ga panka, kus sulle avatakse konto. Oled nüüd ju suur laps ja võid endale saada päris oma pangakaardi.

Mis on pangakaart?

Kindlasti oled sa seda näinud. See on selline plastikust vidin, millega

Joonista endale pangakaart!

saad pangaautomaadist raha välja võtta või lihtsalt vaadata, kui palju sul seda juba on kogunenud. Selleks pead sa peast teadma oma PIN-koodi – nelja salajast numbrit, mida tead ainult sina.

Lisaks on palju poode, kus sa saad kaardiga maksta. Isegi välismaal! Ainult et poes tahetakse kviitungile allkirja. Ja mõnikord küsib müüja ka PIN-koodi või pil-diga dokumenti (sinul õpilaspiletit) näha. Pangakaart on kasulik, sest siis ei pea raha kogu aeg kaasas kandma ja värisema, et keegi selle ära varastab.

Joonista endale pangakaart!

Suurte inimeste pangakaardid on enamasti kõik üsna tavalised. Aga lapse kaart ei pruugi ju ometi selline olla! Tähekestest leiad šablooni. Värvige see just selliseks, nagu ise tahad. Võid sellele joonistada kas või oma ilusa näo või lemmikmulti-ka tegelase. Kui kaart valmis, siis löika see välja, võta isa-ema

käekõrvale ja minge koos lähimasse Hansapanga kontoris. Isetehtud kaardi eest avatakse sulle pangakontoris tasuta konto ja sa saad päris oma pangakaardi! Ja mis kõige toredam – kontoavaj-ajal ootab pangas ka kingitus! NB! Kontot avama minnes võtke kindlasti kaasa sinu sünnitunnistus ja ema/isa isikut tõendav dokument.

Kavandite võistlus

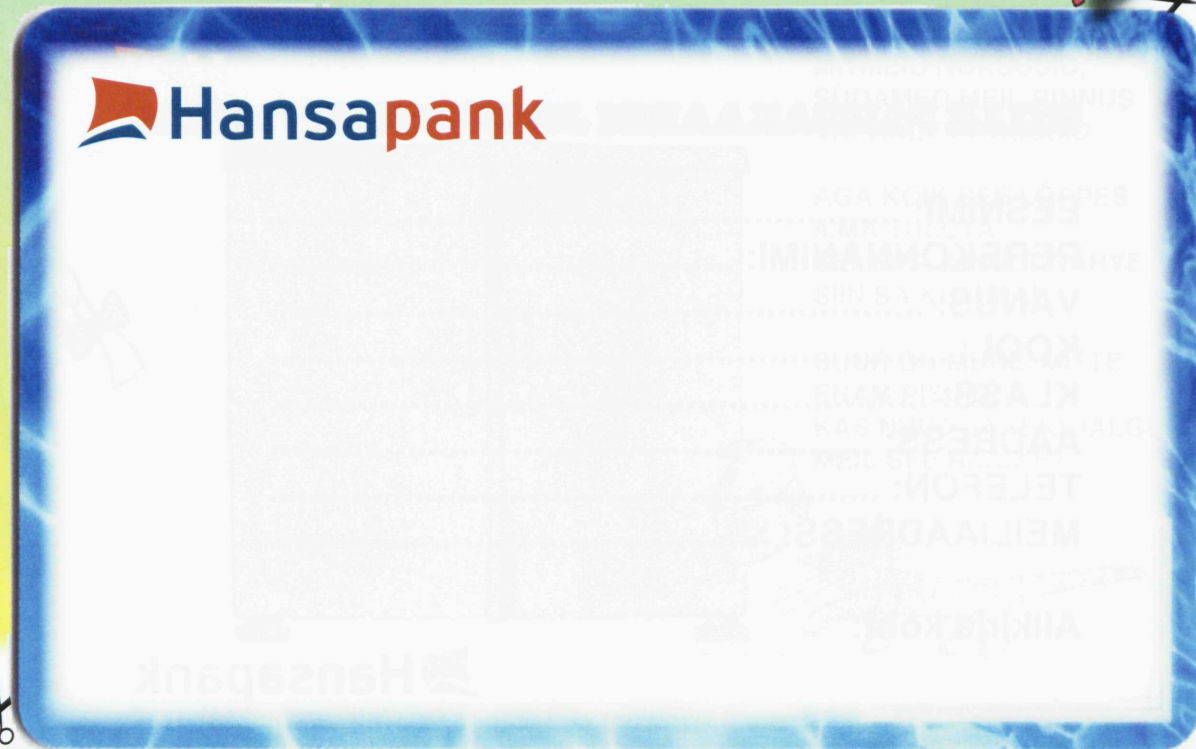
Võib ka juhtuda, et sul juba on oma pangakonto ja kaart. Ega siis kaart pea sellepärast värvimata jääma! Väljalõigatud pangakaardi

kavandid võid 1. oktoobrini saata Tähekeste toimetusse aadressil Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Tööle lisa oma nimi, vanus, postiaadress ja telefoninumber.

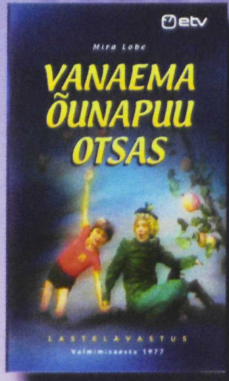
Kõigi kavandite vahel valime välja kolm parimat ja nende autorid saavad auhinnaks toreid seljakoti. Võidutööd ilmuvad ka novembrikuu Tähekeste postipaunas.

Ja kes teab – võib-olla hakkab sinu töö mulle sedavõrd meeldima, et teengi lastele päris oma pangakaardi. Ma ei ole ju mingi tavaline siga.

KROSSU

Video

VANAEMA ÕUNAPUU OTSAS

ETV 1977

Lavastaja: Elvi Koppel

Muusika: Peeter Volkonski

Osades: Salme Reek, Ines Aru, Peeter Pirksaar

Päris naljaka pealkirjaga film! On ju teada, et vanaemad just eriti tihti õunapuu otsa ei satu. Aga seekord on lugu vanaemast, kes lausa elab õunapuu otsas.

Lugu pajatab Andist, kel pole vanaema. Niisiis mõtleb Andi endale õunapuu otsa vanaema, kes lubab talle kõike. Andi seikleb koos vanaemaga preerias, sõidab laevaga ja käib ära ka lõbustuspargis.

Vahel kui mõnel lapsel millestki puudus on või on lihtsalt igav, mõtleb laps enda jaoks midagi põnevat välja. Lapsed loovad endale olematuid kaaslasi, kes on nende jaoks ideaalsed nagu ka selles filmis. Selliste kaaslastega saab käia seal, kuhu väga tahaks minna, aga mingil põhjusel ei saa. Tavaliselt pole sellistel lastel eriti sõpru ja siis tuleb nad ju välja mõelda.

Vanaema mängib selles filmis Salme Reek, kes minu vanemate mäletamise põhjal oli üks hästi kraptsakas memm, viskas hundiratast ja oli koe-rust täis. Nii et ka sellesse vallatu ja seiklushimulise vanaema rolli sobib ta suurepäraselt.

Film "Vanaema õunapuu otsas" sobib väiksematele lastele, kuna see kestab vaid nelikümmend neli minutit. See sobib pisikestele vaatajatele ka sellepärast, et sellest on kerge aru saada. Film on päris vana, valminud juba 1977. aastal lastelavastuse järgi.

Kristjan Karu (12 a.)

Tee endale RAAMAT!

Kas oled kunagi ise raamatut teinud? Võib-olla oled, võib-olla mitte. Päris oma raamatu võid teha Tähekeste järgmisest neljast leheküljest. Sul läheb vaja kääre, niiti ja nõela või klammerdajat. Kui õmblemine või klammerdamine endal hästi edeneda ei taha, kutsu appi isa-ema või õpetaja. Edasi tee nii:

- 1) Võta Tähekeste keskmised lehed ettevaatlikult klambritest lahti.
- 2) Lõika raamatu lehed võimalikult sirgelt lahti selleks märgitud joont pidi.
- 3) Voldi raamatu lehed keskest kokku.
- 4) Keera kaanepilt „näoga“ allapoole.
- 5) Reasta lehed vastavalt märgitud numbritele teineteise peale.
- 6) Õmble mööda murdejoont lehed keskest omavahel kinni. Piste suurus on umbes kahe näpu pikkune.
- 7) Õmblemise asemel võid kasutada klammerdajat.

Nüüd ongi sul olemas raamat „Buratino ja tema sõprade laulud“ ETV populaarse lastesaate „Buratino tegutseb jälle“ lauludest. Seesuguseid väikesi raamatuid saad sa Tähekeste abiga veelgi meisterdada. Järgmises ajakirja numbris ilmub näiteks Aino Perviku Paula-jutt Piret Raua pil-tidega. Toredat meisterdamist!

TÄHEKE

SELLE PANGAKAARDI JOONISTASIN MINA!

EESNIMI:

PEREKONNANIMI:

VANUS:

KOOL:

KLASS:

ADDRESS:

TELEFON:

MEILIAADDRESS:

Allkirja koht:

Kui pangakaardi kavand on valmis, lõika see välja ja kirjuta tagumisele küljele oma andmed. Pane kaart Tähekeste aadressil posti või vii lähimasse Hansapanga kontoris. Krossu meenutab, et kõiki konto-avajaid ootab pangas kingitus!

Buratino ja tema sõprade laulude sõnad on kirjutanud Wimberg. Tema mõtleb välja ka Eesti Televisiooni lastesaate „Buratino tegutseb jälle“ stsenaariumi.

Koos oma sõprade Jürgeniga ja Karl-Martiniga on Wimberg välja andnud lasteraamatu „Kolme päkapiku jõulud“. Õige pea on poodidesse jõudmas ka Wimbergi päris oma lasteluule raamat.

Pildid joonistas ANU KALM, fotod Eesti Päevaleht ja ETV

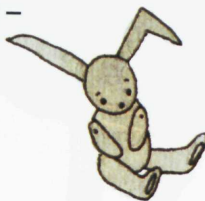
Buratino

ja tema sõprade laulud

KATSI PATSIKE

OI ATSIKE, OI ATSIKE!
TAL MEELDIB KATSI PATSIKE!
ON ATSI NÄPUD IHARAD,
SEST KATSIL KAUNID KIHARAD.
NII JÄTTA ATSI KÄSI VIST
EI TAHA PATSI RÄSIMIST.
JA PATS, MIS PUHAS, KASITUD,
ON VARSTI PUHA SASITUD.
KUID KATS EI OLE PAHANE.
RÕÕM KATSI NÄOS EI KAHANE.
SEST KATSIKE, SEST KATSIKE –
TAL VÄGA MEELDIB ATSIKE!

PROOVITUD SAI
MITMEID NÕKSUSID,
SÜDAMED MEIL RINNUS
VAPRALT PÕKSUSID.

AGA KÕIK SEE LÖPPES
ILMA TULUTA.
SELGUS: AINULT NÄRVE
SIIN SA KULUTA!

SUUR ON MURE, MITTE
ENAM PISUKE –
KAS NÜÜD JÄÄBKI JALGU
MEIL SEE RISUKE?

BURATINO JA TEMA SÕPRADE LAUL

KES SIIS POLEKS KUULNUD MISKIT
KULDSE VÕTMEKESE LOOST,
BURATINOST JA MALVINAST,
ARTEMONIST JA PIERROT'ST?

SELLEL LOOL EI OLE LÕPPU –
KUIDAS VÕIKSKI SEDASI?
SEE ON LUGU, MIS VAID VEEREB
KATKEMATULT EDASI.

MÕNIKORD TAL AEGA KÜLLALT,
MÕNIKORD TAL SUUR ON RUTT.
ENDAGA VÕIB SINDKI KAASA
HAARATA SEE MUINASJUTT!

SIIS VEIDI KÜTUST PAAKI –
JA TERVITAB MEID KANT,
KUS LÕVI LUURAB SAAKI
JA ASTUB ELEVANT.

KUID MÕELDAGI EI TAHA
ME PAIGALSEISULE –
JÄÄB SEEGI SELJA TAHA,
TAAS LÄHME REISULE!

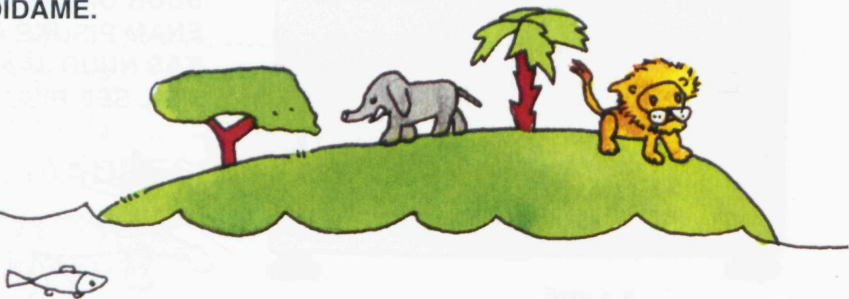
KUU JUURDE TEEME PÕIKE,
EES OOTAB PÄIKE KUUM –
JA PÄRAST SEDA KÕIKE
JÄÄB KITSAKS TÄHERUUM!

HOO SISSE SAAB ME LAEV

NÜÜD VARJULISES LAHES
HOO SISSE SAAB ME LAEV –
JA SÖÖSTA KUHU TAHES
MEIL OLEKS VÄIKE VAEV!

ME HEISKASIME PURJE,
NÜÜD MEREL SÕIDAME,
JA LAHINGUTES KURJE
PIRAATE VÕIDAME.

KUI SEIKLUSTES ON VAHE,
SIIS SUPLEB IGAMEES –
SEST KARASTAV JA JAHE
ON OLLA MEREVEES.

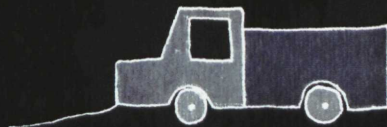

TÄNA ÄRA LÄKS ELEKTER

TÄNA ÄRA LÄKS ELEKTER,
TEATAMATA ETTE.
ÜHEL HETKEL LIHTSALT – PLAKSTI! –
KADUS KUI VITS VETTE.

JU VIST KEEGI TEGI HAIGET,
HALVA SÕNA POETAS.
MIKS TA MÖTTE MINNA ÄRA
MUIDU PÄHE SOETAS?

LAMBIST HAIHTUND KULDNE SÄRA,
HAIHTUND EI TEA KUHU.
NÜÜD ON PIME, NII ET SÕRME
EI NÄE PISTA SUHU.

AGA MART LÄKS PESURUUMI,
TEGI HULLU TÜKI –
HAMBAD SEEPI VAJUTAS JA
HAUKAS PRISKE TÜKI!

HAUKAS JAH, JA NEELAS ALLA,
NAGU PISTNUKS PEKKI.
AGA SISIKOND EI TALU
ÜLDSE SEEBI MEKKI.

SEEP TEEB PISIKUILE SINU
KÄTEL OTSA PEALE,
KUID SU KÕHTU SATTUDES ON
VASTAND ROALE HEALE.

MARDI KÕHT EI TAHTNUD VÕTTA
VASTU SEDA ROOGA,
URISES JA TÕRKUS, PAISKAS
SUUST KÕIK VÄLJA HOOGA.

KÄHKU TULID ARSTITÄDID,
MARDI ÄRA VIISID,
HAIGLAS TALLE SELGEKS TEHTI
ÕIGED SÖÖGIVIISID.

ÕHTUKS ELUSALT JA TERVELT
TAGASI TA TOODI.
LUGU LÕPU ÖNNELIKU
SAIGI SEDAMOODI.

ARVUTIHULLU LAUL

MA EI SÖÖ JA MA EI MAGA,
ENNEAEGSELT PRILLID SAAN –
ISTUN AINULT LAUA TAGA,
EES ON ARVUTIEKRAAN.

JUSTKUI OLEKS KOGU AJA
JALA KÜLJES KAALUPOMM.
TÕUSEN VAID, KUI POEST ON VAJA
TUUA MÕNI CD-ROM.

JUUKSED MUL EI TUNNE KAMMI,
PEGLISSEGI HARVA KAEN.
OH MIS PÕNEVAT PROGRAMMI
VÕRGUST PRAEGU ALLA LAEN!

ÕHINAL MA KLAHVE TOGIN,
HIIREGAGI KRAPSATES.
KÕIKJALE END SISSE LOGIN,
SALAINFOT NAPSATES.

SEDA PRAEGU MA EI TAIPA,
ET ON ELUVIISIS VEAD.
VARSTI AGA SAMBLAVAIPA
TUNNEN SELJAL TÕSTMAS PEAD.

SALAPÄRANE KAPP

IMESTUSEST KAHTE
KÄTT SA KOKKU LÖÖ!
KAPP MEIL KESET TUBA
ILMUS ÜLEÖÖ!

KES KÜLL SEDA
MEILE JÄTMAS KÄIS?
PAIGALT SEE EI LIIGU –
JUSTKUI TINA TÄIS.

UKS KA PANDUD LUKKU,
VÕTIT POLE EES.
VAATAMA EI PÄÄSE,
MIS ON KAPI SEES.

KOILUGU

HÕI-HOI! HÕI-HOI!
RIIDEKAPIST LEIDSIN KOI!
LEIDSIN KOI! HOI-HÕI!
ISTUS SEAL JA RIIDEID SÕI!

MART JA SEEP

NÜÜD ÜKS LUGU LASTEIAST
SAAGU ETTE KANTUD.
KÄIS SEAL KEEGI POISS, JA MART TAL
NIMEKS OLII ANTUD.

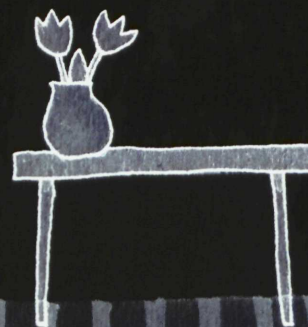
ÜHEL PÄEVAL MARDIGA KUID
JUHTUS LUGU TÄBAR –
RUMALUSEST HALVASTI KÄIS
VAESE POISI KÄBAR.

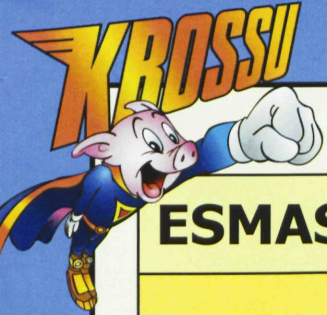
KAS TAL EHK VEEL LÕUNASÖÖGIST
OLII KERE HELE –
MA EI TEA, SEE SALADUSEKS
JÄI VIST KÕIKIDELE –,

TELEKAS SEAL TUKUB TUMMALT,
RAADIO PÜSIB VAKKA.
ARVUTI ON SAANUD RAHU
MITME AASTA TAKKA.

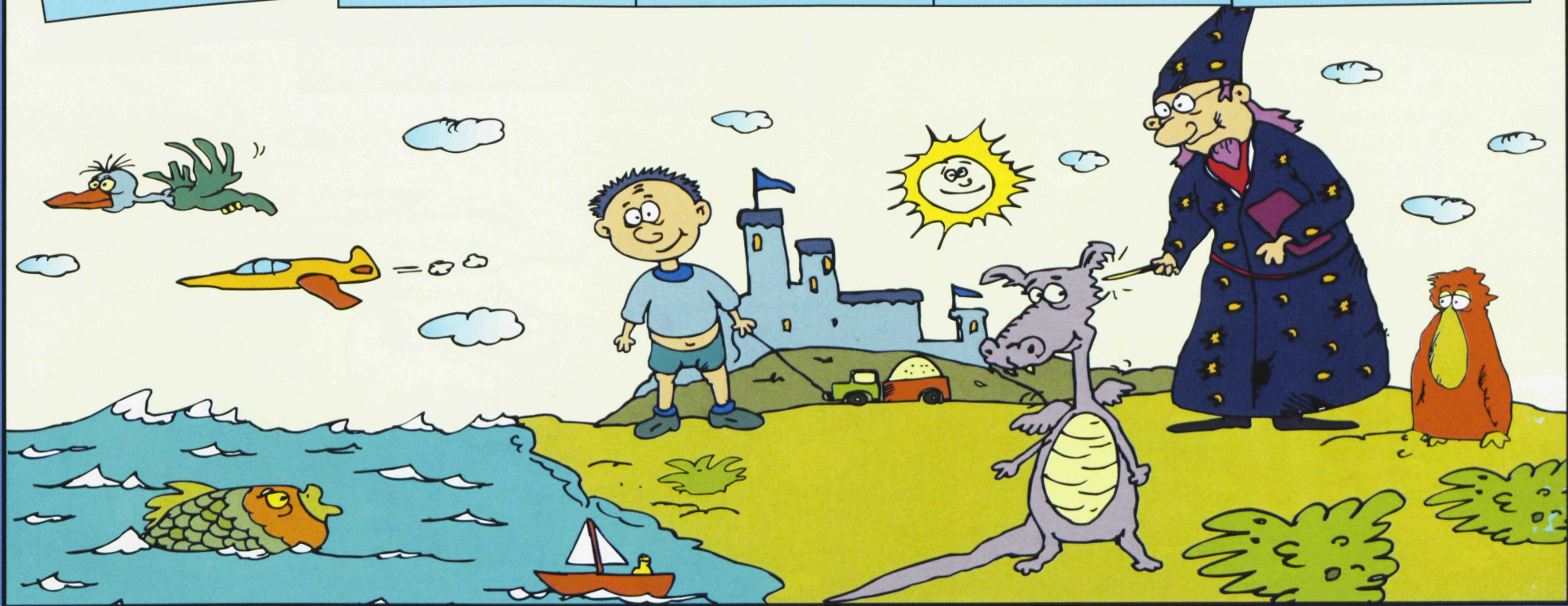
TULE TAGASI, ELEKTER!
ÜKSKI PIRN EI PÕLE.
KODU ILMA SINUTA ON
TÜHI, KÜLM JA KÕLE.

Tunniplaan

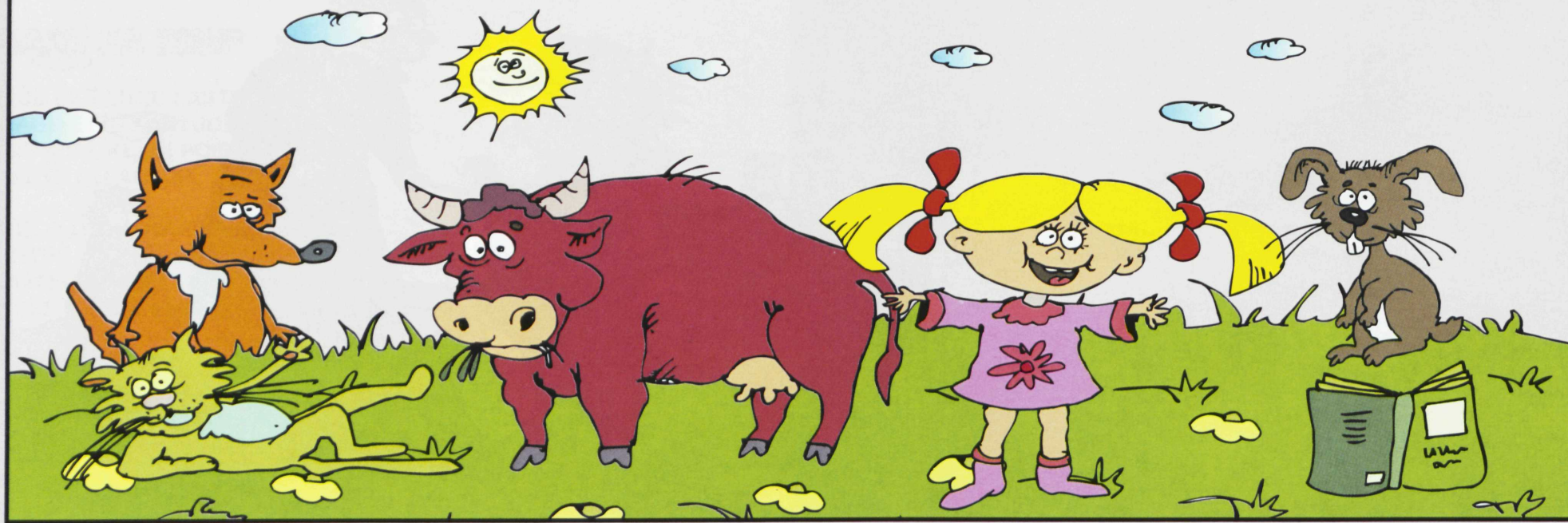
ESMASPÄEV	TEISIPÄEV	KOLMAPÄEV	NELJAPÄEV	REEDE

Tunniplaan

ESMASPÄEV	TEISIPÄEV	KOLMAPÄEV	NELJAPÄEV	REEDE

Tähekesse uue
kodulehekülje
address on
taheke.delfi.ee

Paljud lapsed, kes tänava kooli lähavad, saavad endale uue pinginaabri. Vahel saab pinginaabrist sõber hästi pikaks ajaks. Möödunud sõbrapäeval kirjutasid Turba gümnaasiumi esimese klassi lapsed luuletusi sõprusest. Luuletused said hästi toredad. Nüüd käivad need lapsed juba teises klassis. Kirjuta Sinagi Tähekesse Postipauna!

Šöbraga mängin

Sõbraga ma kaua mängin,
kuni aeg on minna sāngi.
Ikka kõik jäi pooleli,
homme mängime edasi.

Johannes-Joonas Joa

Tuleviku kool. Anet Aunapu.
Kadrina keskkool.

Šöbranna

Mu sõbranna on hea,
ta nimi on Lea.
Ma olen temaga koos,
sest oleme temaga
ühest soost.

Kertu Hongonen

Sammi

Mul on kodus sõber Sammi.
Sõbraks saime juba ammu.
Maha minust ta ei jää,
olgu see siis öö või päev.

Samuel Hipponen

Õnn

Oled õnnelik,
kui sul on sõpru palju.
Sõpru, kes aitavad.
Sõpru, keda aidata.
Sõbrad on toredad!

Kertu Sassi

Kati

Minu sõber Kati
ootab Une-Matit.
Teki alla poeb,
utepoegi loeb.

Carolyn Kaare

Emale

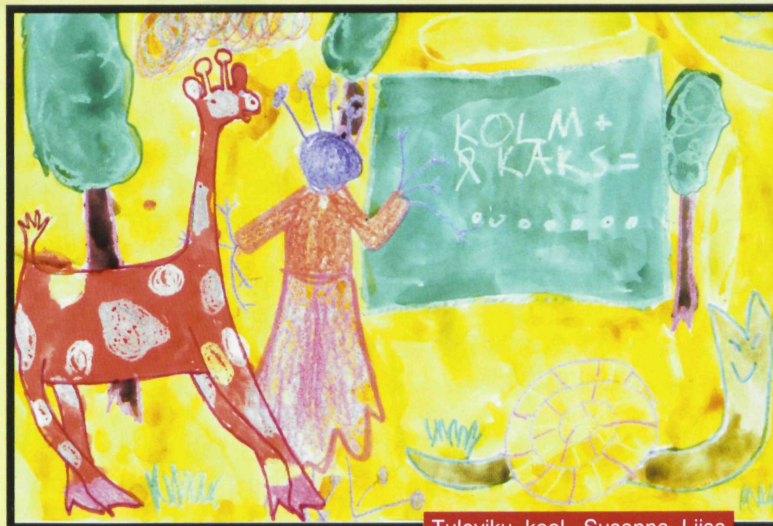
Suur sõber minul ema on,
ka siis, kui olen jonnipunn.
Ta õppimises aitab mind
ja muremõtted meelest viib.

Kadi Simuvard

Šöbrapäev

Sõbrapäev on tore päev,
siis ma sõpru meeles pean.
Neile salme kirjutan,
oma sõprust kinnitan.

Merli Kraavi

Tuleviku kool. Susanna Liisa
Mildeberg. Kadrina keskkool.

Palju sõpru

Mul on sõpru palju,
mõnedel on sõpru vähe.
Osadel pole üldse sõpru,
aga osadel on sõbrad kõik.

Kristo Ruus

Kiti

Kiti. meie talvekass,
talle meeldib hiirepoiss.
Kui ta oleks metsik põder,
siis ta poleks minu sõber.

Johannes Holm

Hea sõber

Sõprus on suur,
aga mina olen väike.
Sõber võib olla
nii suur kui väike.

Kristiina Raagmets

Minu sõber

Marek on mul sõber hea.
Teda mina kalliks pean.
Kui me jälle kokku saame,
palju põnevat siis teeme.
Meisterdame legost linna,
raudtee ehitame sinna.

Joonas Karm

Kass

Mul on üks sõber – kass,
kes mäub mäu ja mäu.
Ta tahab tuppa saada,
et süüa ja piima juua.
Kasukas on paks ja kohev,
ise on ta laisk ja lodev.

Karl-Rein Voodla

HEIKI VILEP

Minu ranits

RANITS ON MUL VÄGA UHKE,
MAHUKAS JA KIRJU.
POSTILJONGI KADESTAS,
KUI VIIMATI TÕI KIRJU.

MAHUB SINNA ÕPIKUID
JA VIHIKUID JA PRAHTI,
MERISIGA, JOONLAUD, SUSSID,
ASJU LAUASAHTLIST.

HÄSTI PAIGUTADES LÄHEB
KÜLJETASKU HANTEL,
TEISE AUTOMUDELEID
JA PEALE VIHMA MANTEL!

KUI MUL KÕIK ON PAKITUD –
JA ENDA ARUST HÄSTI –,
SELGUB VAID, ET KOTI ALL
EI JÕUA SEISTA PÜSTI....

HEIKI VILEP

Varesejalgadest

TAGAPINGIS TASAKESI
ISTUN, PLIIATS PIHUS.
ESIMESI KRIIPSE JUBA
MAALIN UUES VIHUS.

TÕMBAN POSTI, TÕMBAN TEISE,
KESKELE TEEN TALA,
TALA PEALE VARESE
JA VARESELE JALA.

NII TEEN TERVE LEHEKÜLJE
TÄIS MA KAUNEID LINDE...
KÜLL SIIS ÕPETAJA PANEB
KORRALIKU HINDE!

HEIKI VILEP

Kui ma õpin

SÜGISEL, KUI LÄHEN KOOLI,
HAKKAN VÄGA TARGAKS –
EUROT ÜMBER ARVUTADA
OSKAN SAKSA MARGAKS.

ÕPIN KIRJUTAMA LAULE,
MUINASJUTTE PIKKI,
PARANDAMA ASJU, MIS ON
TEISTEL LÄINUD RIKKI.

KUI MA VÄGA HÄSTI ÕPIN,
SIIS SAAN RIIGIKOKKU!
SINNA, KUS NEED TARGAD ONUD
HÄÄLI EI SAA KOKKU.

Illustreerinud ÜLO JALAKAS

KRISTIINA KASS

Esimene koolipäev

Mina läksin sel aastal esimesse klassi. Emme on alati öelnud, et koolis käimine on igavesti vahva ja et seal õpivad lapsed igasugu tarkust ja huvitavaid asju. Ja issi ütleb selle peale, et tema tegi kooli ajal peamiselt igasugu tükke, aga kui mina küsin, mis tükke, siis vaatab emme teda natuke pahase näoga ja issi ütleb, et ta tegi seal koolitükke.

Ega mul sinna kooli erilist tahtmist minna ei olnud. Meie maja Marek on seal juba terve igaviku käinud, kaks või kolm aastat, ja tema on rääkinud, et kool on üks ilmatu igav koht. Jalgpalli mängivad nad seal ainult kord aastas, sest nende klassijuhatajal on alati kõrge kontsaga kingad jalas ja seelik seljas ja ta ei jaksa palli järel joosta. Kõik ülejäänud aja istuvad nad koolipingis ja õpivad luuletusi pähe. Või korrutus-tabelit, mis on veel hullem kui luuletuse õppimine.

Tegelikult oli minu esimene koolipäev päris huvitav. Meil ei kästnud igatahes ühtegi luuletust ega korrutus-tabelit pähe õppida. Hoopis suuremad lapsed laulsid mõned laulud ja kooli direktor rääkis, et tema on natuke nagu laeva kapten ja koolilapsed on nagu madrused. Ja kui ta ütles, et mõnikord laev natuke kõigub või on koguni torm, siis päris paljud emad ja isad vahetasid närvilisi pilke. Aga tegelikult ei olnud sellel direktoril üldse mitte kapteni riideid seljas, isegi mitte triibulist särki, nii et ega me vist päriselt laevaga sõitma lähegi.

Pärast kontserti kõndisid esimeste klasside õpetajad ühekaupa saali etteotsa ja ütlesid, kes nad sellesid on ja kutsusid oma klassi õpilased enda juurde. Emme ütles mulle, et mina olen esimeses c-s ja mina pean minema selle õpetaja juurde, kes ütleb, et on lc klassi õpetaja.

Ia klassi õpetaja oli natuke minu vanaema nägu prillidega ümmargune tädi. Ta kutsumas oma klassi lapsed kokku ja viis nad saalist minema. Ia klassi õpetaja oli noor ja ka prillidega tädi ja tema võttis ka paraja portsu lapsi kaasa.

“Ja kõik ülejäänud tulevad siis vist Ic klassi,” ütles üks issivanune Robin Hoodi habeme ja vuntsidega onu naeratades ja käsi kokku hõõrudes. Kõik meie, keda a ja b

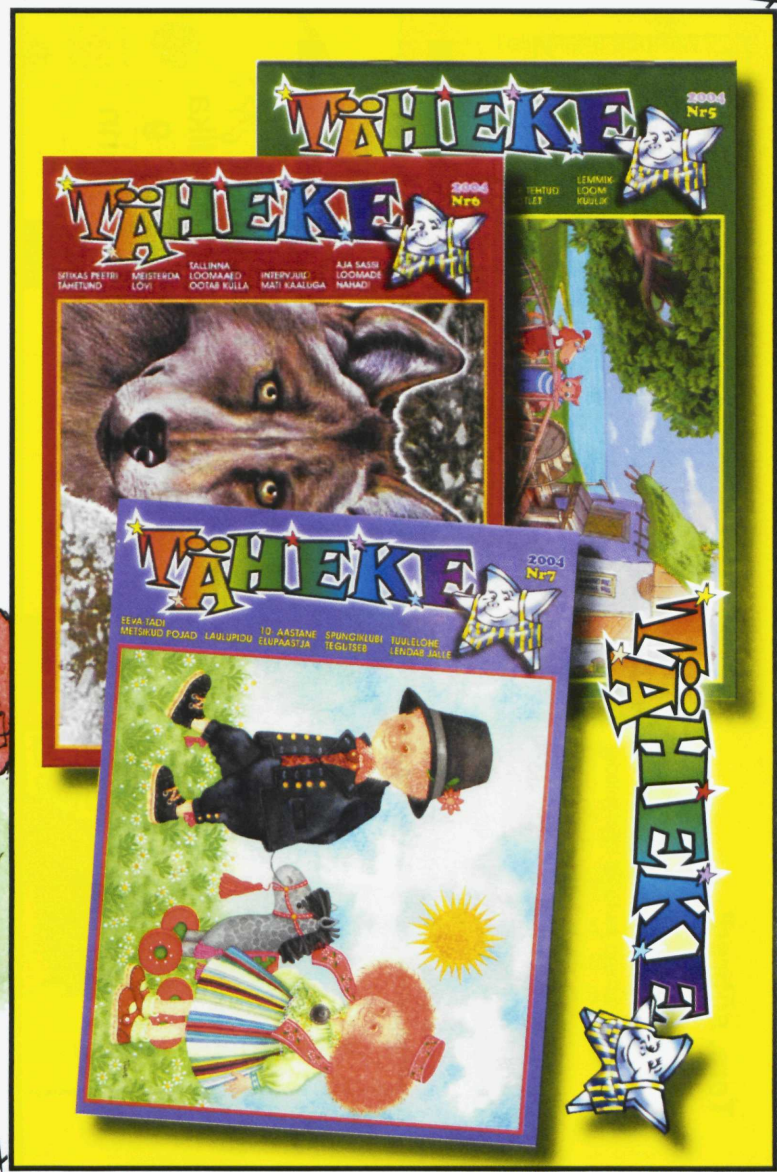
klassi õpetajad endale ei valinud, vaatasime imestades Robin Hoodi, sest keegi meist ei olnud kuulnud, et meesõpetajaid ka olemas on. Aga siis marsis üks teadja näo ja patsidega tüdruk natuke eemal seina ääres seisva tädi juurde, kes oli hoopis rohkem õpetaja moodi, sest ta oli vanaema nägu ja prillidega ja tal oli isegi rätik peas ja põll ees.

Kõik teised Ic klassi lapsed läksid ka selle tädi juurde, aga tädi hakkas naerma ja kätega vehkima ja ütles, et kullakesed, tema on hoopis kooli koristaja

Illustreerinud KRISTIINA KASS

tädi Salme ja tema tuli aktust vaatama ja üldsegi mitte lapsi õpetama.

Siis ütles Robin Hoodi moodi onu ka naerdes, et uskuge või ärge uskuge, aga tema on täitsa ehtne õpetaja, mis sest, et ei ole prillidega ega naisterahvas. Ja et teda ei maksa karta, ta ei hammusta, vähemalt mitte väga kõvasti. Siis näitas ta hambaid ja lõri-ses natuke – ja sellest hetkest peale ma mõtlesin, et tegelikult võib koolis käimine tõesti täitsa vahva olla. Ja võib-olla viitsib ta meiega jalgpalli mängida ka natuke sagedamini kui kord aastas.

Minu koolitee

Tere, sõbrad!

Mina olen Täheke – eesti laste oma ajakiri. Sinu issi-emme mäletavad mind kindlasti sellest ajast, kui nad veel ise lapsed olid. Aga ma ilmun praegugi. Ja mind saab ka koju tellida.

Seda saab teha internetist otsekorraldusega aadressil www.tellimine.ee (hind iga kuu 13 krooni). Aastatellimus maksab selle sooduskupongiga 130 krooni (tavahind on 160 krooni).

Saadame sulle tellimisarve märgitud aadressil, kui täidad selle kaardi ja paned postkasti enne 10. oktoobrit.

Sinu TÄHEKE

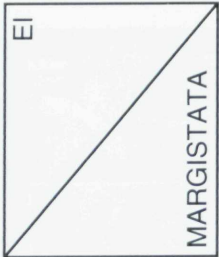
Nimi:

Address:

Telefon, e-post:

Toimetuse aadress: Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn, telefon 6463 697, e-post taheke@perioodika.ee

AS Perioodika
Voorimehe 9
10146 Tallinn

MAKSTUD VASTUS
EESTI

Kui ma kooli lähen, riputan jope või koti külge helkuri. Helkur võib olla näiteks selline:

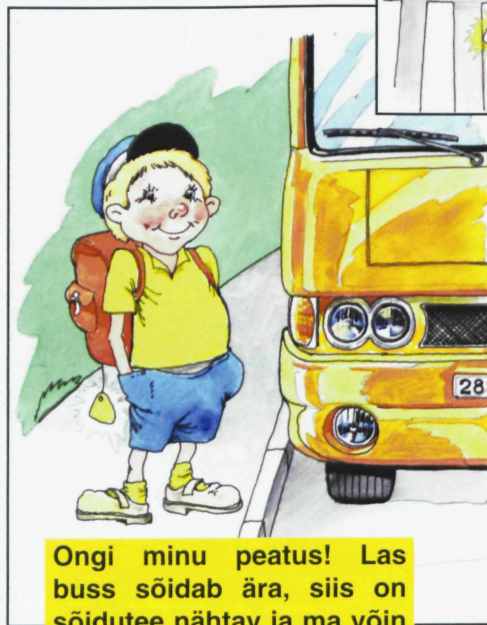

Kui kõnniteed pole, liigun tee vasakus servas.

Sõidutee ületan sebrarajal. Kõigepealt vaatan vasakule, siis paremale. Auto peatus. Sõidutee keskel vaatan veel kord paremale!

Bussi sisenen esiukselt. Aga enne lasen teistel väljuda.

Ongi minu peatus! Las buss sõidab ära, siis on sõidutee nähtav ja ma võin üle tee minna.

Kooliteel ma ei vallatle. Jälgin hoolsalt liiklusreegleid. Aga sina?

AS Perioodika
lasteajakiri

TÄHEKE

Asutatud jaanuaris 1960.
Ilmub kord kuus.

Toimetuse aadress:
Roosikrantsi 6
10119 Tallinn
taheke@perioodika.ee

Peatoimetaja
ILONA MARTSON

Kunstiline toimetaja
PRIIT REA

Reklaam
ARTUR JURIN

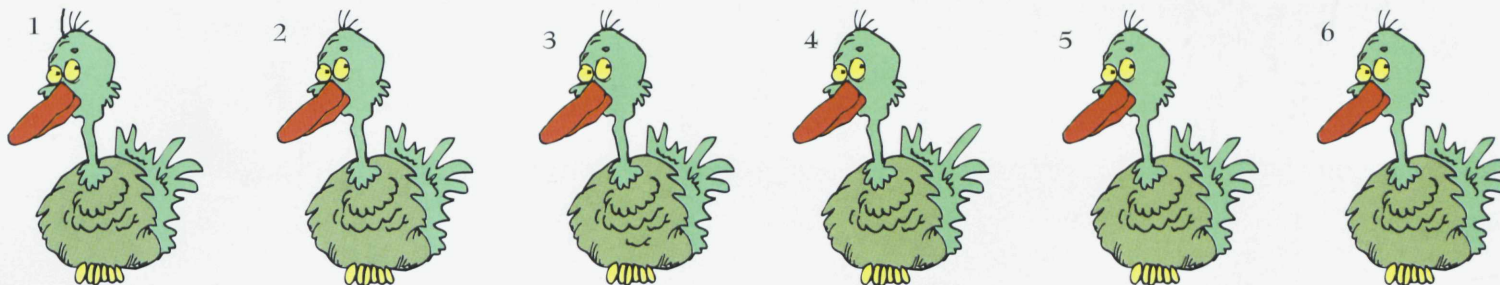
Toimetuse telefon
6463 697

Tähekest saab
tellida
otsekorraldus-
lepinguga

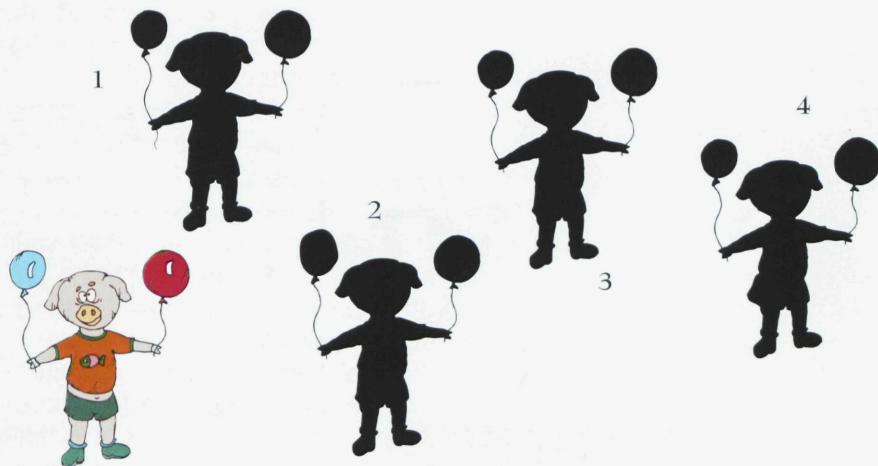
www.tellimine.ee
tel 6662535

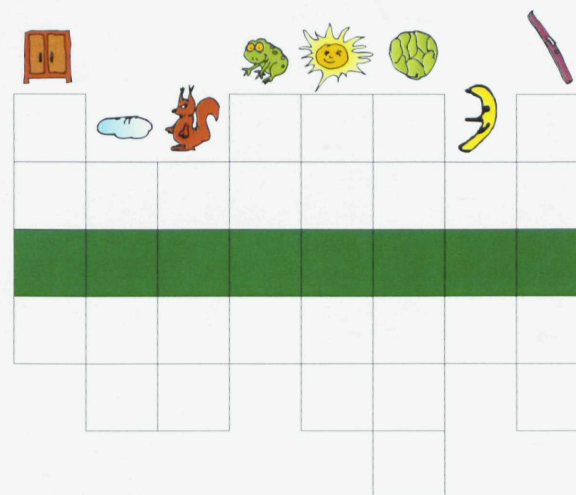
**ESIKAANE
JONISTAS
EDGAR
VALTER**

MITU SARNAST LINDU ON PILDIL?

MILLINE VARI KUULUB NOTSULE?

LAHENDA RISTSÕNA

MITU ERINEVUST LEIAD?

Joonistanud ARTUR JURIN

TÄHEKEST TOETAB EESTI KULTUURKAPITAL

Eelmise ARVA ÄRA vastused:
1) kolm detektiivi(2,4,5) 2)3.tükk 3) kukepoks 4) 7 erinevust.

Jaapani

PRIIT LIIVISTE

eesti kodus

tantsuHIIRED

Hiired söövad peamiselt näriliste toitu ja vitamiine, juustu pole neile seniajani veel pakutud. Palju hoolt nad ei vaja, peamiselt tuleb vahetada joogivett ja puuripõhja katvat saepuru ning väikestele hambalistele toitu panna.

Kass Kistile pakuvad tantsuhiired loomulikult väga palju huvi. Kuna tema on peres olnud hiirtest aasta aega kauem, siis muutus ta uute lemmikloomade tulekuga pisut armukadedaks. Lisaks võttis hiirepuur ära tema lemmikloha Jüri laua peal, kus oli hea päikeses käes peesitamas käia. See ei teinud kassi ja hiirte vahelisi suhteid paremaks, kui nad looduseski on.

Isegi kui hiired on klaaspuuris kinni, ei saa neid Kistiga ühte tuppja jätta, sest kaval kiisu oskab puuri vajaduse korral lahti muukida. Ega Kistigi just kõige tavalisem kass ole – tema nimelt ei joo üldse piima. Ja kui juhtub veidike jooma, on kõht kohe lahti. Seepärast eelistab ta piimast

hoiduda. Ega seda talle palju pakutagi.

Ode-Liis tahaks endale veel väga ka madu. Sellist looma ei taha just paljud väikesed tüdrukud oma lemmikloomaks. Aga Ode-Liis pole ka tavaline tüdruk. Tal on lemmikmadu raamatust juba väljagi vaadatud. See on Ameerikas elav tripimadu, kes on piisavalt väike ja ohutu, kuid samas väga ilusa mustriaga. Kahjuks ei taha ükski teine pereliige roomava lemmiklooma soetamisest kuulda. Nii peab see esialgu Ode-Liisi jaoks vaid unistuseks jääma.

Fotod: RAIVO TIIKMAA

Ode-Liis Pino on 9-aastane Tallinna tüdruk, kellel on kodus väga huvitavad lemmikloomad – Jaapani tantsuhiired. Veelgi huvitavam on aga see, et hiirekesed jagavad elupaika kass Kistiga. Praegu on Ode-Liisil koos 13-aastase õe Kati ja 11-aastase venna Jüri viis hiirekest. Näksu ja Kohupiimajuustuke on emased, Nutsu, Hampsu ja Mini-Nutsu on isased hiired.

Kuidas hiired peresse jõudsid?

Jüri tahtis endale tantsuhii-ri (“Nad olid sellised armsad,” ütleb ta) ja Ode-Liis aitas nad lemmikloomapoest üles otsida. Vanemad olid õnneks samuti uute pereliikmete lisandumisega nõus ja nii saigi Jüri endale sünnipäevaks kaks hiirekest, Nutsu ja Näksu. Aga õige pea sündisid hiirtel pojad ja nii oli ühe puuri asemel juba kahte vaja. Nüüd peavad isased ja emased hiired eraldi puurides elama, et ei tuleks hiireputust. Kui aga keegi endalegi sellist hiirekest soovib, siis on Jüri, Kati ja Ode-Liis lahkesti nõus mõned pojad kas või niisama ära andma, et ka teistel lastel neist sama palju rõõmu oleks.

Tantsuhiired on oma nime saanud selle järgi, et nad oskavad kenasti tantsida. Mitte küll päris sambat või fokstrotti, aga klaaspuuris väikeste vedrude kombel üles-alla hüpata oskavad nad küll. Kui hiired uues kodus jalad harki ajavad ja „tantsima“ hakkavad, tähendab see, et nad tunnevad ennast seal hästi.

HIND 15 KROONI

ISSN 0134-2266

SEPTEMBRIKUU TÄHEKESE TRÜKKIMIST TOETAS Hansapank